

CONFERINȚA
GAZELE NATURALE – RESURSĂ VITALĂ DE ENERGIE PENTRU ROMÂNIA
23 mai 2019, Petrom City
Sinteza evenimentului

Prof. dr. ing. Nicolae Napoleon Antonescu, consilier al CNR-CME

Conferința a fost organizată de către CNR-CME și OMV Petrom în parteneriat cu UPG Ploiești și Romgaz Mediaș.

Obiectivul principal al conferinței a fost acela de a face o analiză principală și de fond a stadiului actual al industriei de gaze naturale din România, precum și al perspectivelor acesteia pe termen scurt, mediu și lung, în context local, regional, european și chiar global.

Ca urmare, în cadrul conferinței au fost abordate o serie de probleme, extrem de importante și actuale, privind producția curentă de gaze naturale din România, precum și perspectivele acesteia, din zăcămintele convenționale și neconvenționale "onshore" și "offshore"; consumul intern, de toate categoriile, actual și în viitor până în anii 2050–2060; aspecte privind înmagazinarea, transportul și distribuția gazelor naturale, în țară și la nivel regional, zonal și european; aspecte de mediu, legislative, de reglementare, economico-investiționale și de piață etc.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în cadrul a două sesiuni, respectiv o sesiune de deschidere și o sesiune de prezentări propriu-zise, urmate de întrebări, discuții, comentarii și concluzii.

În cadrul sesiunii de deschidere, moderată de **dl. Nicolae Napoleon Antonescu**, Rector Onorific al UPG Ploiești și Președinte al Consiliului Științific al CNR-CME, au luat cuvântul **dna Christina Verchere**, CEO OMV Petrom, **dl. Iulian Iancu**, Deputat și Președintele CNR-CME și **dl. Sorin Gal**, Director General ANRM.

Domnul **Nicolae Napoleon Antonescu** a făcut o scurtă introducere, arătând că gazele naturale au fost, sunt și, cu siguranță, vor fi încă mulți ani, una dintre cele mai importante resurse naturale, în balanța energetică mondială, deci și din țara noastră, cu o pondere de peste 35–40%. După cum se știe, în România, gazele naturale se exploatează și se utilizează, casnic și industrial, de peste 110 ani, țara noastră fiind mult timp unul dintre cei mai mari producători din Europa și din lume. De asemenea, România a realizat numeroase premiere europene și mondiale în acest domeniu. Producția maximă de gaze naturale din România s-a realizat în anul 1986, respectiv peste 35 mld. m.c., după care a scăzut continuu, ajungând în 2016 la 11,4 mld. m.c., nivel la care practic s-a stabilizat. În același timp, deși consumul casnic și colectiv a crescut substanțial, cantitatea totală de gaze naturale consumată în România a scăzut dramatic, din cauza dezindustrializării masive a țării, fapt extrem de grav și cu consecințe foarte dăunătoare asupra economiei naționale și nu numai. În acest context, pentru a asigura necesarul intern de gaze naturale din zăcămintele proprii, la nivelul actual și în creștere în perspectivă, trebuie valorificate optim atât zăcămintele convenționale și neconvenționale, vechi (mature și cu debite în scădere), cât și cele nou descoperite, onshore și offshore, pentru care trebuie asigurate condiții corespunzătoare, din toate punctele de vedere (legislativ, instituțional, economic, tehnic s.a.).

Doamna **Christina Verchere** a făcut o scurtă analiză a rezultatelor societății, operațională și financiară, la nivelul anului 2018, menționând o cifră de afaceri (vânzări) de peste 22 mld. lei cu profit net de 4 mld. lei și investiții de cca. 4 mld. lei. La aceste rezultate, superioare perioadei anterioare, o influență favorabilă au avut prețurile și cotațiile pe piață a produselor petroliere, inclusiv gazele naturale, la care s-au adăugat prestațiile manageriale și operaționale pentru optimizarea/reducerea continuă a costurilor companiei OMV Petrom. Ca și alte societăți din domeniu, în anul 2018, s-a confruntat cu un mediu fiscal și de reglementare oscilant și cu impact negativ, așa cum sunt OUG 114 și Legea offshore. Pentru anul în curs și viitorul apropiat, CEO OMV Petrom a stabilit țintele strategice ale societății, prin menținerea unui declin în jur de 5% la extracția de hidrocarburi, rata de rafinare rămânând la cote ridicate, în jur de 90% și ușoare creșteri la livrarea de produse finite. De asemenea, pentru anul 2019 se prevăd creșteri de 24% pentru livrările de gaze, respectiv de 5% pentru energie electrică. În încheiere, doamna Christina Verchere a relevat ținta majoră de succes pe termen lung, prin generarea de valori sustenabile pe parcursul întregului flux de activitate.

Domnul **Iulian Iancu** a făcut o amplă analiză privind producerea de energie, la nivel local, regional, european și mondial, din diverse surse și anume combustibili fosili (cărbune, petrol și gaze naturale), regenerabili (hidro, eolian, solar și bio), nuclear ș.a. De asemenea, a arătat și impactul pe care aceștia îl au asupra mediului din punct de vedere al poluării, respectiv al climei/încălzirii globale. În continuare a arătat că, deși s-au obținut unele succese, trebuie depuse mari eforturi și luarea unor măsuri legislative drastice, la nivel local și global pentru reducerea și, în final, eliminarea unor combustibili fosili (cărbune și petrol) și pe termen mai lung și a gazelor naturale, care vor înlocui primele categorii pentru că sunt mai puțin poluante și au un randament energetic mai bun. De asemenea, a abordat o serie de aspecte legislative și de reglementare atât la nivel național și internațional din acest domeniu, cât și unele probleme specifice industriei românești în ansamblul ei, precum și pentru cea energetică.

Domnul **Sorin GAL** a prezentat unele aspecte importante și actuale, privind politica globală a ANRM, cu referiri speciale legate de explorarea și exploatarea hidrocarburilor (petrol și gaze) din perimetrul onshore și offshore. Dânsul a menționat preocuparea ANRM pentru ca, împreună cu factorii de decizie la nivel național, să stabilească un cadru legislativ și economico-instituțional corespunzător/favorabil atât pentru societățile/companiile implicate în acest domeniu, inclusiv al gazelor naturale, cât și pentru țara noastră. De asemenea, a abordat și unele probleme legislative, de reglementare, economice, operaționale, de piață ș.a. privind explorarea, exploatarea, prelucrarea, distribuția, consumul ș.a. în ceea ce privește resursele minerale în ansamblu și hidrocarburile (țițeiul și gazele) în particular.

În cadrul **sesiunii de prezentări**, moderată de domnul **Daniel APOSTOL**, Director Relații Externe, FPPG, au fost prezentate 6 lucrări, care vor fi expuse în continuare.

Domnul Daniel Apostol a făcut o scurtă introducere privind problemele abordate în cadrul sesiunii, din punctul de vedere al consumatorilor casnici, colectivi și industriali. De asemenea, a făcut unele precizări importante legate de gazele naturale la nivel național, dar și la nivel regional și zonal, în general și în mod special, subliniind cooperarea și interconectarea sistemelor diferitelor țări.

Domnul **Radu DUDĂU**, Director al Grupului de Politici Energetice, a prezentat o intervenție referitoare la "Rolul gazelor naturale – noi oportunități în viitor". În cadrul intervenției sale, acesta a făcut o prezentare competentă a importanței producerii și utilizării gazelor naturale, provenite din zăcăminte convenționale și neconvenționale, respectiv a biogazului produs din biomasă. De asemenea, a arătat că gazele naturale constituie, pe plan local și la nivel global, principala resursă energetică primară, precum și pentru numeroase ramuri industriale (transporturi, îngrășăminte, chimie, petrochimie, metalurgie, constructoare de mașini ș.a.), respectiv pentru consumul casnic și colectiv. În continuare a prezentat un grafic privind înlocuirea combustibililor fosili (cărbune și produse petroliere) cu gaze naturale, biogaz și, în viitorul apropiat, cu hidrogen provenit din zăcămintele naturale sau din gaz metan, apă și biomasă (H2 verde). În final, a făcut o scurtă prezentare a sistemului național pentru transportul gazelor naturale, inclusiv interconectarea la nivel național și european.

Domnul **Lazăr AVRAM**, Directorul Departamentului Inginerie de Petrol și Gaze din cadrul UPG Ploiești, și domnișoara **Diana LUPU**, Serviciul Simulare, Reabilitare Producție, SNGN Romgaz SA Mediaș, au prezentat lucrarea „Potențialul energetic al zăcămintelor de gaze naturale din bazinul Transilvaniei – situația actuală și de perspectivă”. La început, autorii au arătat că Bazinul Transilvaniei este unitatea geologică cu cele mai mari și numeroase zăcăminte de gaze naturale din România, fiind singurul bazin de sedimente din țara noastră și printre puținele din lume cu acumulări de gaze naturale aproape pure (peste 98% gaz metan). Cele mai multe zăcăminte situate în trei câmpuri (nordic, central și sudic) au fost descoperite și introduse în exploatare înainte de anii 1980–1985, atingând producții foarte mari, după care a urmat declinul acestora, în special după anul 1988. În continuare, au prezentat un scurt, dar edificator istoric al lucrărilor de explorare, valorificare și producție din acest bazin, arătând că, actualmente, acestea sunt considerate zăcăminte mature care trebuie tratate și exploatate în condiții mai speciale, ținând seama de stadiul energetic actual al acestora (factorul de recuperare a rezervelor care variază între 40 și 86%). În ceea ce privește perspectiva valorificării optime a zăcămintelor din acest bazin, autorii au arătat că, pe lângă continuarea lucrărilor de exploatare cu metode moderne, pentru descoperirea de noi zăcăminte, trebuie aplicate intens tehnologii performante pentru stimularea zăcămintelor mature, în vederea creșterii factorului final de recuperare a gazelor.

Domnul **Constantin CĂPRARU**, consilier al CNR-CME, a prezentat lucrarea „O scurtă privire în panoramicul gazeifer al subsolului din România”, aducând în atenție un subiect de bază în ansamblul arhitectonic legat de resursele energetice ale României. Lucrarea face o evaluare de fond, la nivel național, a potențialului petroligen, descoperite și redescoperite, ca previziuni de anticipare pe termen mediu-lung. Autorul a prezentat mozaicul geologic, harta geomorfologică, harta zăcămintelor de petrol și gaze și suprafața de sedimentar din România, precum și din mediile de formare și depunere, factorii caracteristici în sistemul diagenetic al gazelor, compoziții primari ai hidrocarburilor, evoluțiile de catageneză, calculul potențialului petroligen în areale cu roci sursă determinate, clasificarea SPI ș.a. În continuare, a prezentat unele date relevante privind zăcămintele convenționale și neconvenționale de gaze naturale, clasificarea resurselor în diverse sisteme convenționale și neconvenționale, rezervele și tipurile de zăcăminte neconvenționale de gaze ș.a. În final, a arătat că lucrarea se înscrie în coordonatele multidimensionale de sistem și a adăugat că la edificiul arhitectural 3D al bazinelor petroligene, s-au adăugat tipurile geologice cu peste 350 milioane de ani, evoluția factorilor fizici ai ambientului de formare, migrare, acumulare a hidrocarburilor, cu trimiteri spre gazele naturale.

Domnul **Daniel VLĂȘCEANU**, partener la firma Vlăsceanu, Ene și Partenerii, a avut o prezentare privind „Ultimele amendamente legislative și impactul lor pentru industria de petrol și gaze”, pornind de la OUG

nr. 114, relevantă pentru acest sector, pentru că reglementează costul gazelor, prioritatea consumului casnic și o taxă de 2% pentru orice activitate licențiată de ANRE. În continuare, a prezentat amendamentele aduse prin OUG nr. 19/2019, respectiv prețul gazelor pentru consumul casnic, pentru centralele termice și de cogenerare destinate consumului casnic. În continuare, a prezentat câteva aspecte privind legislația secundară din industria gazelor naturale, respectiv Ordinele ANRE 18, 35 și 47 din 2019, precum și Decizia 762/ 22.04.2019. De asemenea, a prezentat, comentat și interpretat și alte aspecte legislative din acest domeniu, precum și unele date privind creșterea costului hidrocarburilor. În final, a făcut unele comentarii și precizări despre organizarea unor noi licitații, arătând că România trebuie să capitalizeze condițiile favorabile de care dispune și să asigure garanții credibile pentru investitori.

Domnișoara **Natalia Timofte** a prezentat o lucrare realizată împreună cu dl. Ilie Timofte, ambii din Rep. Moldova, lucrare intitulată "Gazele naturale – resursă vitală de energie pentru Republica Moldova: reconfigurarea națională și regională a surselor și rutelor de aprovizionare", lucrare complexă, amplă și bine documentată din toate punctele de vedere. La început a prezentat unele aspecte principale privind relevanța și actualitatea subiectului, respectiv interdependența evoluției piețelor naționale, regionale și europene, eventuala încetare a tranzitului de gaze din Rusia prin Ucraina și dezvoltarea hub-ului de gaze Balcanic. De asemenea, a prezentat unele date la zi legate de evoluția consumului de gaze, precum și previziunile consumului în viitor, principalii producători de gaze la nivel național și european, din zăcăminte convenționale și neconvenționale, dar și prognoza producției de gaze până în anul 2040. În final a abordat unele probleme importante privind conductele de transport majore din SNT, sursele și rutele de aprovizionare cu gaze naturale post 2019 – fără tranzit prin Ucraina, proiectele de transport și interconectări aflate în diverse stadii de realizare, precum și evoluția prețurilor angro și medii estimative pentru gazele naturale.

Doamna **Argentina Tătaru**, director al sucursalei Mediaș a Romgaz, a prezentat lucrarea "Aspecte privind activitatea explorare – producție a SNGN Romgaz SA Mediaș", arătând că societatea este un jucător activ, profitabil și competitiv pe piața gazelor naturale cu o cotă de 43,98% a livrărilor în consumul total al României. Societatea are următoarele obiective strategice: creșterea portofoliului de resurse și rezerve prin noi descoperiri și creșterea factorului de recuperare din resursele existente; menținerea declinului natural al producției de gaze sub 1,5%/an; optimizarea, dezvoltarea și diversificarea activității de înmagazinare subterană; extinderea activității societății la nivel regional, prin identificarea unor noi oportunități de afaceri ș.a. Autoarea a arătat că în ultima perioadă, Romgaz a reușit să atenueze major declinul de producție, respectiv de la 7% sub 2,5%, prin introducerea în exploatare a unor noi zăcăminte și reabilitarea celor vechi. Societatea a avut și are proiecte de explorare foarte importante, atât onshore, cât și offshore, care au dus la o rată de înlocuire a rezervelor la un nivel maxim de 323% în anul 2012. În continuare, autoarea a prezentat o serie de date importante privind producția de gaze naturale și perspectivele acesteia, prin introducerea în exploatare a unor noi zăcăminte și reabilitarea celor mature. În final, a prezentat principalele operații în creșterea producției de gaze, precum și două studii de caz privind reabilitarea zăcămintelor mature de la Nadeș Brad Seleuș și Filitelnic. Prin aceste abordări multiple, Romgaz își propune consolidarea poziției pe piața gazelor naturale în condițiile creșterii cererii în acest domeniu.

În final au avut loc o serie de comentarii, discuții, întrebări și aprecieri privind lucrările expuse, din care a rezultat valoarea și oportunitatea evenimentului în ansamblul său, dar și prin intervențiile vorbitorilor, respectiv autorilor lucrărilor prezentate, precum și ale participanților la această conferință.

În încheiere, domnul Daniel Apostol, moderatorul sesiunii de prezentări, a apreciat că această conferință a fost binevenită din toate punctele de vedere, reușind să abordeze, cu profesionalism și competență, probleme importante și actuale din domeniul industriei gazelor naturale, probleme care trebuie să stea în atenția tuturor factorilor implicați, respectiv organe legislative, administrative și de reglementare, societăți cu activități în acest domeniu, piața de gaze și consumatori.

Principalele concluzii rezultate în cadrul conferinței au fost următoarele;

- Gazele naturale, au fost, sunt și vor continua să fie încă mulți ani una din principalele resurse naturale de energie pentru întreaga omenire, în general, precum și pentru țara noastră;
- Gazele naturale vor înlocui ceilalți combustibili fosili (cărbunele și petrolul), fiind mai eficiente și mai puțin poluante;
- România este una dintre puținele țări europene cu o producție semnificativă de gaze naturale, putând practic să asigure consumul intern, casnic și industrial, din resurse interne, acum și în viitor (pe termen mediu și chiar lung);
- Pentru valorificarea mai eficientă, din toate punctele de vedere, a vechilor și noilor zăcăminte de gaze naturale, pe lângă utilizarea celor mai noi tehnologii de explorare, exploatare, transport și utilizare, trebuie asigurate și condiții economice, investiționale, juridice, de reglementare, de piață și utilizare, optime și stimulative, atât pentru interesele țării cât și pentru investitori și operatori.